

Kultuur
kutsub

2011

TALLINN

EUROOPA KULTUURIPALJIN

Kultuuripealinn

Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 kultuurisõnumid

Tasuta kultuuriväljaanne

Reede, 8. aprill 2011 | nr 14 (028)

www.tallinn2011.ee

Eve Mutso:
«Loeb see,
kui truu
oled
südames.»

BALLETT

Eesti Rahvusballeti etendus Keneth MacMillani ballett «Manon». Esimestes etendustes tantsib küllalisena Manoni praeleugu Šoti Balletis solistina töötav Eve Mutso, tema armastatud Des Grieux'd Artjom Maksakov (pildil).

Loe lk 4

Eve Mutso: tulim saatuslikku naist tantsima!

«Šoti Balletis saab tantsija isiksus särada,» ütleb Šotimaal töötav eesti balletitantsija Eve Mutso.

«Niisugust saatuslikku, meelast ja hurmavat naist ei olnud ma veel tantsinud,» lausub Manoni rollis korraks kodumaa lavale särama tulnud šoti balletitantsija Eve Mutso, kelle sõnul Suurbritannias on balletitantsijatele loodud väga head tingimused.

Anneli Sihvart
anneli.sihvart@tallinn2011.ee

Kui Eve ema sõbranna, kes Estonias administraatorina töötas, soovitas, et mingu tüdruk kooregraafiakooli proovima, oli Eve esimene küsimus, mis koeragraafiakooli teda panna tahetakse. Ise polnud ta balletist toona midagi mõelda osanud, Sõlekeses tantsimisest piisas.

Eile, 7. aprillil, esietendus Eesti Rahvusballetis Kenneth MacMillani ballett „Manon“ Jules Massenet muusikale. Külalisena tantsis Manoni praegu Šoti Balletis solistina töötav, 1999. aastal Tallinna Balletikooli lõpetanud Eve Mutso – seesama tüdruk, kes kord aastate eest «koeragraafiakoolist» midagi kuulnud polnud.

Eve Mutso on Manoni osas ka 9. aprillil ja ühes etenduses mai kuus, teistel kordadel tantsivad seda rolli Luana Georg, Olga Rjabikova või Alena Shkatula.

Šotimaal saab tantsida ka Tüüri muusikat

Eve Mutso, mida Manoni roll teile tähendab?

Olen väga õnnelik, et mulle Estoniast selline pakkumine tuli. Niisugust saatuslikku, meelast ja hurmavat naist ei olnud ma veel tantsinud, sellepärast võtsin pakumise vastu – see on jälle uus kogemus.

Mida te Šotimaal tantsite, milliseid lavastusi esitab Šoti Ballett?

Meie kavas on väga palju George Balanchine'i, Stephen Petronio, William Forsythe'i, Frederic Ashton, Kenneth MacMillani,

umbes kolm aastat Estonias, seejärel läksin *audition*'itele. Tahtsin kindlasti just Suurbritanniasse minna, sest seal on tantsijatele loodud väga head tingimused, palk on normaalne, on väga palju truppe, kuhu võib kandideerida.

Ja kui tantsid teatud arvu aastaid kindlas trupis, siis oled välja teeninud järgmise elukutse koolituse, see makstakse teatud ulatuses kinni. Lisaks õppis mu abikaasa Suurbritannias ülikoolis.

Šoti Ballett otsis parasjagu uusi tantsijaid ja mul oli väga hea meel, kui sain sinna solistiksi.

Praegu on Šoti Ballett minu kodu.

Milline on teie trupp?

Meil on 36 tantsijat, neist naisi 20. Oleme tulnud äärmiselt erinevatest riikidest: Jaapan, Ameerika Ühendriigid, Kanada, Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, Eesti, Venemaa, Austria, Malta, Soome, Austraalia, Uus-Meremaa...

Oleme niisugune kirju kamp. Võib-olla sellepärast me ei teegi «Luikede järve» ega teisi väga-väga romantilisi klassikalisi ballette, sest seal ei tuleks meie jõud ilmsiks.

Ma arvan, et see, kui rahvusvaheline koosseis on ühes või teises balletiteatris, on kunstilisest juhust, tema soovist ja otsusest, sellest, kui nõudlik ta on. Kas ta soovib enda trupis näha eeskätt isiksusi või mingil kindlal tasemel tantsijaid.

Mulle tundub, et Šoti Balletis

palju pommitati. See ei sarnane Edinburgh'iga, vaid on töölistklassi linn, kuid samas on siin ka väga vana ülikool, huvitavalt sumisev õhtu- ja ööelu, palju kunsti, huvitavaid näitusi. Kultuur on Glasgow's huvitavam kui Edinburgh'is, välja arvatud muidugi Edinburgh'i kultuurifestival, mis on üks Euroopa suurimaid.

Olen ka ise mitu korda Edinburgh'i festivalil esinenud, sellel suvel toome seal välja kaks lavastust, üks neist on Kenneth MacMillani „Maa laul“, minimalistlik, puhas ja ilus tükk naisest, mehest ja surmast. Teiseks loob Jorma Elo meie trupile lavastuse Wolfgang Amadeus Mozarti ja Steve Reichi muusikale.

Oleme trupiga Šotimaal omajagu ringi sõitnud, sest meie arengukavas on kirjas, et peame iga kahe aasta tagant käima väiksemates teatrites ja kultuurimajades, viima etendused sinna, kus inimesed muidu mitte kunagi

Räägin paekivist küünlajalgadest ja kadakalõhnast. Mul on ainult helged mälestused Eestist. Ja kui siis tuled siia ja näiteks taksojuht ütleb midagi inetut, siis imestad...

Eestile omane tähelepanupuudus üksteise vastu on mõnikord ehmata. Samuti see, et inimesed ei ütle Eestis üksteisele niisama hõlpsasti midagi head ega oska ka komplimente vastu võtta.

Ise mõtlen mõnikord, et kui sul ei ole midagi head öelda, siis parem ära ütlegi midagi.

Laps aitab liigse mõtlemise vastu

Kas tulete perega kunagi Eestisse tagasi?

Ma arvan küll, et tuleme tagasi siia elama. Meil on siin oma kodu, oleme eestlased, meie tütar on eestlane. Aga ma ei tea, millal me tuleme. Pean tundma, et olen Šotimaal oma tantsud ära tantsinud, ma ei tahaks ennast enne lahti rebida, ei tahaks igatsema jääda, tahaksin, et kõik asjad oleksid lõpetatud.

Siis suudan oma elu ja plaanidega edasi minna, ma ei taha kuhugi, pea ees, hüpata.

Tütar Hele-Riin läheb praegu Šotimaal lasteaeda, on võimalik, et kooli tuleb ta juba Eestisse.

Millega olete plaaninud pärast balletti tegelema hakata? Kas uue elukutse õppimise toetuse saamise õigus on välja teenitud?

Jah, selleks olen Šoti Balletis töötanud piisavalt. Tean, et ei taha päris kindlasti pedagoogiks saada, küll aga kasutada seda kogemuste pagasit, mis mul enda keha tundma õppides saadud on – näiteks kuidas lühendada vigastusest paranemise aega.

Ma arvan, et üks võimalikest aladest, mida tahaksin õppida, võiks olla kiropraktika või füsioteraapia või... Olen endale abi ot-

«Tundub, et ma olen laval päris naljakas, sest mulle on viimasel ajal väga palju antud just koomilisi rolle.»

teatrisse ei jõuaks. Kui ütleme, et tuleme, on piletid välja müüüdud kolme päevaga, vastuvõtt on väga soe.

Kas šotlastega on kerge suhelda?

Siin on igal pool isesugune kõnepruuk – Glasgow aktsent erineb Edinburgh'i ja Aberdeeni omast. Aga kui paluda kohalikel inimestel aeglasemalt kõnelda, saab ikka aru.

Inimesed on Šotimaal väga lahked, eriti eestlaste suhtes, sest

«Niisugust saatuslikku, meelast ja hurmavat naist ei olnud ma veel tantsinud,» lausub Manoni rollis korraks kodumaa lavale särama tulnud šoti balletitantsija Eve Mutso, kelle sõnul Suurbritannias on balletitantsijatele loodud väga head tingimused.

Anneli Sihvart
anneli.sihvart@tallinn2011.ee

Kui Eve ema sõbranna, kes Estonias administraatorina töötas, soovitas, et mingi tüdruk kooregraafiakooli proovima, oli Eve esimene küsimus, mis koeragraafiakooli teda panna tahetakse. Ise polnud ta balletist toona midagi mõelda osanud, Sõlekeses tantsimisest piisas.

Eile, 7. aprillil, esietendus Eesti Rahvusballetis Kenneth MacMillani ballett „Manon“ Jules Massenet muusikale. Külalisena tantsis Manoni praegu Šoti Balletis solistina töötav, 1999. aastal Tallinna Balletikooli lõpetanud Eve Mutso – seesama tüdruk, kes kord aastate eest «koeragraafiakoolist» midagi kuulnud polnud.

Eve Mutso on Manoni osas ka 9. aprillil ja ühes etenduses maikuus, teistel kordadel tantsivad seda rolli Luana Georg, Olga Rjabikova või Alena Shkatula.

Šotimaal saab tantsida ka Tüüri muusikat

Eve Mutso, mida Manoni roll teile tähendab?

Olen väga õnnelik, et mulle Estoniast selline pakkumine tuli. Niisugust saatuslikku, meelast ja hurmavat naist ei olnud ma veel tantsinud, sellepärast võtsin pakumise vastu – see on jälle uus kogemus.

Mida te Šotimaal tantsite, milliseid lavastusi esitab Šoti Ballett?

Meie kavas on väga palju George Balanchine'i, Stephen Petronio, William Forsythe'i, Frederic Ashton, Kenneth MacMillani, Krzysztof Pastori ja meie kunstilise juhi Ashley Page'i loomingut.

Tantsime ka Arvo Pärdi ja Erkki-Sven Tüüri muusikat, Mozartit... Väga erinevaid asju. Tantsija leiab meie juures äärmiselt mitmekülget hingetoitu!

Mulle on viimasel ajal antud palju just karakterrolle, kus saan mitmesuguseid külgi oma isikusest proovile panna. Tundub, et olen laval päris naljakas, sest mulle on viimasel ajal väga palju antud just koomilisi rolle.

Šoti Balleti repertuaaris on alati tasakaalus klassikaline ja kaas-aegne, Ashley Page suudab ja julgeb võtta riske. Ma arvan, et Šoti Ballett on viimase kuue-seitsme aasta jooksul endale nime teinudki kui Ashley Page'i ballett.

Kuidas te just Šotimaale tantsima jõudsite?

Pärast 1999. aastal Tallinna Balletikooli lõpetamist töötasin

umbes kolm aastat Estonias, seejärel läksin *audition*'itele. Tahtsin kindlasti just Suurbritanniasse minna, sest seal on tantsijatele loodud väga head tingimused, palk on normaalne, on väga palju truppe, kuhu võib kandideerida.

Ja kui tantsid teatud arvu aastaid kindlas trupis, siis oled välja teeninud järgmise elukutse koolituse, see makstakse teatud ulatuses kinni. Lisaks õppis mu abikaasa Suurbritannias ülikoolis.

Šoti Ballett otsis parasjagu uusi tantsijaid ja mul oli väga hea meel, kui sain sinna solistik.

Praegu on Šoti Ballett minu kodu.

Milline on teie trupp?

Meil on 36 tantsijat, neist naised 20. Oleme tulnud äärmiselt erinevatest riikidest: Jaapan, Ameerika Ühendriigid, Kanada, Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, Eesti, Venemaa, Austria, Malta, Soome, Austraalia, Uus-Meremaa...

Oleme niisugune kirju kamp. Võib-olla sellepärast me ei teegi «Luikede järve» ega teisi väga-väga romantilisi klassikalisi ballette, sest seal ei tuleks meie jõud ilmsiks.

Ma arvan, et see, kui rahvusvaheline koosseis on ühes või teises balletiteatris, on kunstilisel juhust, tema soovist ja otsusest, sellest, kui nõudlik ta on. Kas ta soovib enda trupis näha eeskätt isiksusi või mingi kindlal tasemel tantsijaid.

Mulle tundub, et Šoti Ballett saab tantsija isiksus särada.

Kui Ashley Page meie trupile lavastab, siis on tal kindel visioon, kuidas lavastus välja nägema peab, kuid samas jätab ta ka ruumi improvisatsioonile ja laseb tantsijatel oma sõna sekka öelda.

Meile ei näidata täpseid samme, talle meeldib, kui paneme ise ennast sellesse lavastusse, mis valmimisel on.

Ashley Page kutsub kohale kooregraafe, kellest ta näeb, et need meid tehniliselt ja loominguliselt edasi arendavad. Hea on näha, et ta usub meisse ja meie arenguvõimesse.

Koosseis muidugi vaheldub, inimesed lähevad ära ja tulevad juurde, aga sünergia on trupis väga hea.

Kuidas võiks iseloomustada Šoti Balleti kodulinna Glasgow'd ja üldse Šotimaad?

Glasgow on endine laevaehituspõlvkond, mida sõja ajal

palju pommitati. See ei sarnane Edinburgh'iga, vaid on töö- lisklassi linn, kuid samas on siin ka väga vana ülikool, huvitavalt sumisev õhtu- ja ööelu, palju kunsti, huvitavaid näitusi. Kultuur on Glasgow's huvitavam kui Edinburgh'is, välja arvatud muidugi Edinburgh'i kultuurifestival, mis on üks Euroopa suurimaid.

Olen ka ise mitu korda Edinburgh'i festivalil esinenud, sellel suvel toome seal välja kaks lavastust, üks neist on Kenneth MacMillani „Maa laul“, minimalistlik, puhas ja ilus tükk naisest, mehest ja surmast. Teiseks loob Jorma Elo meie trupile lavastuse Wolfgang Amadeus Mozarti ja Steve Reichi muusikale.

Oleme trupiga Šotimaal omajagu ringi sõitnud, sest meie arengukavas on kirjas, et peame iga kahe aasta tagant käima väiksemates teatrites ja kultuurimajades, viima etendused sinna, kus inimesed muidu mitte kunagi

«Tundub, et ma olen laval päris naljakas, sest mulle on viimasel ajal väga palju antud just koomilisi rolle.»

teatrisse ei jõuaks. Kui ütleme, et tuleme, on piletid välja müüdnud kolme päevaga, vastuvõtt on väga soe.

Kas šotlastega on kerge suhelda?

Siin on igal pool isegune kõnepruuk – Glasgow aktsent erineb Edinburgh'i ja Aberdeeni omast. Aga kui paluda kohalikel inimestel aeglasemalt kõnelda, saab ikka aru.

Inimesed on Šotimaal väga lahedad, eriti eestlaste suhtes, sest oleme ju ka väikeselt maalt. Nad on tähelepanelikud ja abivalmid. Olen alati olnud rõõmsameelne, aga Šotimaa aitas sellel veel enam esile tulla.

Sain siin üle hirmust uusi asju proovida. Leidsin, et ma ei peaks üldse kartma, sest olen ise endale kõige suurem kriitik.

Mul läheb südames soojaks, kui Šotimaast räägin, see on nii tore tunne. Samamoodi on siis, kui ma Šotimaal Eestist räägin.

Räägin paekivist ja kadakalõhnast

Millest te Šotimaal kõnelete, kui Eestit meenutate?

Räägin oma perest, sõpradest, mustast leivast ja laialdaselt levitud Interneti kasutamisest, sellest, et siin on fantastiliselt ilusad talved ja kõige kaunimad suved maailmas. Inimesed istuvad mere ääres, süütavad lõkke ja laulavad.

Räägin paekivist küünlajalgadest ja kadakalõhnast. Mul on ainult helged mälestused Eestist. Ja kui siis tuled siia ja näiteks taksojuht ütleb midagi inetut, siis imestad...

Eestile omane tähelepanupuudus üksteise vastu on mõnikord ehmata. Samuti see, et inimesed ei ütle Eestis üksteisele niisama hõlpsasti midagi head ega oska ka komplimente vastu võtta.

Ise mõtlen mõnikord, et kui sul ei ole midagi head öelda, siis parem ära ütlegi midagi.

Laps aitab liigse mõtlemise vastu

Kas tulete perega kunagi Eestisse tagasi?

Ma arvan küll, et tuleme tagasi siia elama. Meil on siin oma kodu, oleme eestlased, meie tütar on eestlane. Aga ma ei tea, millal me tuleme. *Pea tundma, et olen Šotimaal* oma tantsud ära tantsinud, ma ei tahaks ennast enne lahti rebida, ei tahaks igatsema jääda, tahaksin, et kõik asjad oleksid lõpetatud.

Siis suudan oma elu ja plaanidega edasi minna, ma ei taha kuhugi, pea ees, hüpata.

Tütar Hele-Riin läheb praegu Šotimaal lasteaeda, on võimalik, et kooli tuleb ta juba Eestisse.

Millega olete plaaninud pärast balletti tegelema hakata? Kas uue elukutse õppimise toetuse saamise õigus on välja teenitud?

Jah, selleks olen Šoti Balletis töötanud piisavalt. Tean, et ei taha päris kindlasti pedagoogiks saada, küll aga kasutada seda kogemuste pagasit, mis mul enda keha tundma õppides saadud on – näiteks kuidas lühendada vigastusest paranemise aega.

Ma arvan, et üks võimalikest aladest, mida tahaksin õppida, võiks olla kiropraktika või füsioteraapia või... Olen endale abi otsides suhelnud paljude spetsialistidega ja kogunud, kui oluline on mõelda koos terapeudiga ja saad aaru, kuidas su keha töötab, mitte lihtsalt valu blokeerida. Siis saad selgeks, kust leida tuuril pärast 55 etenduse jutti tantsimist jõudu veel viimase viie jaoks.

Ma ise olen endistelt tantsijalt, kes ühel või teisel niisugusel alal tegutsevad, väga palju abi saanud. Arvan, et niisugust abistavat süsteemi annaks ka Eestis üles ehitada.

Tantsija elukutse on egotsentriline – tuleb kogu aeg mõelda endale, sellele, kuidas saaksid kõike paremini teha. Mul on vahel sadu miljoneid analüüsivaid mõtteid, ärkan kell neli öösel üles ja tantsin tund aega n-õ oma peas.

Ainus, mis liigse mõtlemise vastu aitab, on laps – kui lõpetad tööpäeva ja lähed koju, siis ta lihtsalt ei lase sul mõelda, tuleb hakata hoopis laulma ja mängima...

Manor

Kp

«M

Ke
sene
kihti
Ba
Griet
chev

ti

ga-
on
ist.
ak-
siis

u-
ord
sed
ma
ka
sul
pa-

es-

asi
lu,
on
ne
o-
d,
nti
la,
õ-

ni-
tu-
gu
ik,

ä-
a?
e-
e-

tis
ei
iks
ko-
da
on
as-

est
da,
io-
ot-

Manon – Eve Mutso (Šoti Ballett), tema vend Lescaut – Sergei Upkin, härra G. M. – Vitali Nikolajev.

Foto: Stanislav Moshkov

Kp TUTVUSTAB

«Manon» on armastuslugu

Kenneth MacMillani ballett «Manon» Jules Masseneti muusikale loob pildi 18. sajandi ühiskonna-kihtidest aristokraatidest eluheidikuteni.

Balleti aluseks on Abbe Prevost «Ševaljee des Grieux ja Manon Lescaut lugu» («L'Histoire du chevalier des Grieux et de Manon Lescaut»).

„Kenneth leidis, et 18. sajandi Prantsusmaal hargnev lugu põikpäisest ja hukatuslikult kangekaelsest noorest tüdrukust sobiks suurepäraselt täispika balleti aineseks“ meenutab Sir Kenneth MacMillani lesk Deborah MacMillan.

See 20. sajandi üks menukamaid ballette esietendus Londoni Kuningikus Balletis 1974. aastal. Sellest ajast on teos olnud vaid tippasemel balletitruppide, näiteks Inglise Rahvusballeti, La Scala ja Peterburi Maria teatri repertuaaris. Balleti esita-

miseks peavad tantsijad olema tantsutehniliselt ja näitlejameisterlikkusest väga kõrgel tasemel.

«Ma ei ütle alati «jah», kui mõni teater pöördub minu poole, et saada luba balleti esitamiseks. Balletitrupi taseme hindamise jätan usaldusväärsete repetiitorite hooleks,» on öelnud Deborah MacMillan.

2009. aastal sai loa «Manoni» lavalettoomiseks Rahvusooper Estonia. «Manon» oli Age Oksa ja Toomas Eduri viimane ballett Londonis.